

Nr. 12(122)

Bazūne

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2021. gada 6. decembris

PIEPRASĪJUMS NOSAKA PIEDĀVĀJUMU

Gunta Bite

Avīzītes «Bazūne» redaktore

Latvijas Neredzīgo bibliotēka ir atsākusi darbu klātienē, taču atkalpo tikai lietotājus ar Covid-19 pārslimošanas/vakcinācijas sardarbspējīgiem sertifikātiem. Savukārt bezkontakta grāmatu apmaiņu bibliotēka nodrošina visiem lietotājiem. Detalizēti bibliotēkas lietošanas noteikumi aprakstīti rakstā «Drošības pasākumi bibliotēkā».

Pamatojoties uz minētajiem noteikumiem, bibliotēka drīkst rīkot arī dažādas kultūras aktivitātes, t.sk., izstādes. Tāpēc aicinām izmantot iespēju un apmeklēt tekstilmākslinieces Anneles Slišānes deķu izstādi «#100dečiLatvijai». Tā būs apskatāma līdz 28. janvārim, tomēr aicinām tās apmeklējumu neatlikt, sakarā ar mainīgo epidemioloģisko situāciju valstī.

Neskatoties uz bibliotēkas apmeklējuma ierobežojumiem, reprodukcijas darbi audio formātā, Braila rakstā un palielinātā drukā turpinās. Jaunajā 2022. gadā šo sarakstu papildinās arī grāmatas vieglajā valodā, kuras bibliotēka plāno reproducēt pati. Šos

darbus veiks Braila raksta nodaļa, tāpēc tās darba plānos būs nelielas izmaiņas, daļu Braila raksta grāmatu aizvietojo ar grāmatām vieglajā valodā. Šīs izmaiņas lielā mērā nosaka pieprasījums pēc attiecīgi pielāgotajām grāmatām. Arī audiogrāmatu piedāvājums tiek papildināts ar mācību grāmatām.

Pēdējā laikā samazinājies pieprasījums pēc grāmatām Braila rakstā, taču palielinājies — pēc grāmatām palielinātā drukā un vieglajā valodā. Šobrīd krājumā ir sešas pielāgotās grāmatas Braila rakstā vieglajā valodā, no kurām trīs — Braila rakstā apvienojumā ar palielināto druku.

Palielinātā drukā krājumā kopumā līdz gada beigām būs pieejamas 78 grāmatas. Jaunākās no tām ir TR Notāra «Belašs jeb Vilcienā lasāma grāmata», Aleksa Maiklidesa «Klusējošā paciente», Monikas Zīles «Neizbiedēto putniņu valstība», Annas Katras «Vietējā stacija», Māras Jakubovskas «Bračka» un pati jaunākā Dainas Avotiņas «Dzērvju svētība» (vairāk par to rubrikā «Ieskats grāmatā»). Daļa no šīm grāmatām ir arī Braila rakstā.

BIBLIOTĒKAS ZIŅAS

DROŠĪBAS PASĀKUMI BIBLIOTĒKĀ

Lietošanas noteikumi epidemioloģiskās drošības pasākumiem Latvijas Neredzīgo

bibliotēkā un tās filiālēs no 15. novembra sastādīti pamatojoties uz Ministru kabine-

ta noteikumiem Nr. 662 «Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai» un stājas spēkā ar šā gada 11. oktobri.

1. Lietošanas noteikumi izstrādāti, lai Covid-19 infekcijas izplatības laikā Latvijas Neredzīgo bibliotēka (LNerB), veicot individuālu apmeklētāju apkalpošanu iekštelpās, nodrošinātu epidemioloģiski drošu bibliotēkas apmeklējumu.

2. Bibliotēka klātienē apkalpo tikai lietotājus ar Covid-19 pārslimošanas/vakcinācijas sertifikātu.

3. Bibliotēka nodrošina bezkontakta grāmatu apmaiņu visiem lietotājiem, tajā skaitā bez vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāta, kuri rezervējuši grāmatas (tai skaitā bērnu grāmatas) un ar kuriem bibliotēkas darbinieki iepriekš sazinājušies, izmantojot e-pastu vai telefonu, un vienojušies par ierašanās laiku.

4. Personām ar sadarbspējīgu vakcinācijas vai vīrusa pārslimošanas sertifikātu bibliotēka nodrošina iespēju lietot datoru e-pakalpojumu izmantošanai.

5. Klātienē iekštelpās bibliotēka nodrošina vienai personai vai vienai mājsaimniecībai vismaz 15 m² no publiski pieejamās telpas platības.

6. Ikvienam bibliotēkas apmeklētājam un personālam obligāti jāvalkā sejas un mutes aizsargmaska, tai skaitā bērniem no 7 gadu vecuma, jāievēro 2 metru distance, izņemot gadījumus, ja personas dzīvo vienā mājsaimniecībā.

7. Bibliotēkas apmeklētāji tiek aicināti bibliotēkas telpās uzturēties ne ilgāk par 30 minūtēm.

8. Lasītavā pieejamie preses izdevumi tiek izsniegti lasītājiem uz mājām, izņemot jaunākos numurus.

9. Bibliotēka nodrošina dokumentu kopēšanu, drukāšanu, skenēšanu.

10. Bibliotēkas pasākumi:

a) Lietotāji ar vakcinācijas/Covid-19 pārslimošanas sadarbspējīgu sertifikātu var piedalīties bibliotēkas organizētos pasākumos.

b) Pasākuma apmeklētāji lieto deguna un mutes aizsegu, ievēro 2 metru distanci.

11. Bibliotēkai ir tiesības neapkalpot un lūgt atstāt bibliotēkas telpas apmeklētājiem ar akūtām elpošanas ceļu slimību pazīmēm.

12. Notiek regulāra telpu, virsmu, inventāra un audiogrāmatu dezinfekcija, kā arī regulāra telpu vēdināšana, atverot logus. Bibliotēkā izvietoti roku dezinfekcijas līdzekļi apmeklētājiem.

13. Mainoties epidemioloģiskajai situācijai valstī, bibliotēka pieņems lēmumus, saskaņā ar KM izdotajiem norādījumiem, par pilnīgu vai daļēju pakalpojumu pieejamības ierobežošanu.

14. Aicinām sekot līdzi jaunumiem bibliotēkas tīmekļvietnē <https://neredzigobiblioteka.lv> un sociālajos tīklos.

Ar lietošanas noteikumiem var iepazīties arī bibliotēkas mājaslapā.

MĪKLU MEISTARS GUNARS

Ilze Kārklīņa

LNerB Liepājas filiālbibliotēkas vadītāja

Ar Gunaru Gūžu, kurš «Bazūnes» lasītājiem pazīstams kā mīklu meistars, tiekos bieži — vismaz reizi nedēļā, kad viņš, visbiežāk kopā ar dzīvesbiedri Annu, apmeklē Liepājas filiālbibliotēku. Šoreiz tiekamies ar konkrētu nodomu — pakurt at-

miņu ugunsgrābu vai precīzāk — Gunars ir laipni piekritis pastāstīt par sevi vairāk. Paradoksāli, ka bieži vien par cilvēkiem, kuri dzīvo mums līdzās, kurus satiekam jau vairākus gadu desmitus, dažkārt zinām tik maz. Vēl jo vairāk tāpēc, ka Gunaru varu raksturot kā jautru, aizraujošu sarunu biedru ar smalku humora izjūtu un vienmēr pozitīvu noskaņojumu. Viņam

vienmēr ir savs konkrēts viedoklis vai pārlicība par lietām, dzīvi un visu citu, un nereti tas tiek visai dedzīgi aizstāvēts un argumentēts.

Gara auguma, slaidis, staltu stāju, vingru soli, strauji pārvietojas veikli vadot Balto spieķi pa ietves vadlīnijām — tā varētu raksturot Gunaru vizuāli. Bet iekšēji — ārkārtīgi radoša personība.

Ritinot atmiņu serpentīnu atklājās, ka Gunars mūžu dzīvojot darījis daudz dažādu lietu, izmēģinājis dažādus darbus un nekad nav baidījies apgūt ko jaunu un nepazīstamu. Dzīvē sanācis strādāt gan mežā, gan uz kuģiem, gan ilgus gadus par ekspeditoru Liepājas tirdzniecības pārvaldē, gan par sētnieku, gan Liepājas Neredzīgo Mācību ražošanas uzņēmumā ražošanā, izmēģinājis arī sarežģīto mezglološanas tehniku un pat spēlējis bungas kāzās, banketos un citos sarīkojumos. Radošais gars Gunaru pavadījis vienmēr. Mācoties Rīgas Vājredzīgo un Neredzīgo bērnu internātskolā (tagad Strazdumuižas) aizrāvēs ar anekdotēm (tās arī šobrīd atceras ievērojamā daudzumā un prot attiecīgi piemeklēt piemērojot konkrētajai situācijai) un zīmējis karikatūras sienas avīzei. Dzeju sācis rakstīt jau deviņdesmitajos un palaikam turpina arī mūsdienās.

Pēdējos desmit gadus Gunars radoši un asprātīgi spēlējas ar vārdiem radot atjautīgas, humora pilnas oriģinālmīklas, kuras tiek minētas Latvijas Radio 1 mīklu minēšanas raidījumā «Greizie rati» un saņem gan raidījuma veidotāju, gan minētāju atzinību un balvas. Vaicāts — Kā tad top mīklas? — mīklu meistars atklāj, ka mīklu var *uztaisīt* teju par katru lietu, par katru parādību, tikai vajagot mazliet par to padomāt, kā arī pieiet lietai ar humoru un tādu kā smalku *paķeršanu*. Bieži esot līdzīgi kā Ņūtonam — ābols uzkrīt uz galvas un momentā rodas *apskaidrība*, bet Gunara gadījumā — jauna mīkla. Mīklas top daudz un dažādas arī burtu mīklas, bet Latvijas simtgadei par godu tika

sagatavots pat vesels mīklu cikls ar nosaukumu «Latviešu meiteņu skaistie un skanīgie vārdi». Divus piemērus publicēšu šī raksta beigās.

Bez mīklu sacerēšanas Gunaram ir arī citas aizraušanās — vienmēr patīcis kolekcionēt dažādas vēsturiskas lietas. Piemēram, metāla nozīmītes, monētas vai papīrnaudiņas. Tikai ar gadiem, redzei pamazām zūdot, kolekcijas kārtot un aprūpēt vairs nav tik viegli. Par savām «acīm» Gunārs mīļi dēvē savu dzīvesbiedri Annu, ar kuru kopā izaudzināta meita un pavisam nesen ģimenei pievienojusies arī mazmeitiņa.

Šobrīd ievērojamu Gunāra dzīves daļu aizņem audiogrāmatu lasīšana. Varu piebilst, ka Gunars stabili ierindojas Liepājas filiālbibliotēkas čaklāko audiolasītāju desmitniekā. Gunars bibliotēku apmeklē jau kopš *magnetafona lenšu laikiem*, piedalās arī Liepājas filiālbibliotēkas stāstu stāstīšanas pēcpusdienās un audioliteratūras pulciņa tikšanās reizēs, kurās aktīvi tiek diskutēts par literatūru, apspriestas un vērtētas audiogrāmatas. Gunara asais prāts, trāpīgie spriedumi un humors papildina un krāšņo jebkuru pasākumu bibliotēkā. Viņš vienmēr prot aizraut klausītājus — vai tie būtu kaimiņu stāstiņi, bērnības atmiņas vai anekdotes. Vārdu sakot — priecājamies, ka Gunars ir ar mums un starp mums šeit Liepājas filiālbibliotēkā!

Nobeigumā Gunars piedāvā «Bazūnes» lasītājiem dažas *ziemīgas* oriģinālmīklas:

- Laikrādis uz ziemas apģērba.
- Zaļš koks bez lapām.
- Ar kādiem āķiem rudenim pieāķē ziemu un ziemai pēc tam pavasari?
- Kādas meitenes ziemā krīt no debesīm?
- Kāda meitene ziemā guļ uz koka zariem?

«DZĒRVJU SVĒTĪBA»

«Bija jauka, saulaina vasaras nogales pēcpusdiens. Pāri pagalmam kā no loka izšautas bultas augšup leju un šurpu turpu šaudījās bezdelīgas, ķerštdamas mušas un dažādus citādus siltajā laikā savairojušos cilvēkam netīkamus, bet putnu dzīvošanai ļoti vajadzīgus mošķītšus.

Bezdelīgām jāuzkrāj spēki tālajam ceļam uz ziemošanas vietām. Un jaunajiem putnēniem jāievingrina spārni, lai tie šo tālo ceļu izturētu. Arī ievingrināšanai vajag spēku, un to viņiem sagādā vecāki. Bezdelīgu pāri ir labi vecāki un savus pienākumus pilda ļoti apzinīgi.

Pagalmā pastaigājas cielaviņa. Tā kukaiņus uzlasa no zemes. Bērnus jau izaudzinājusi un iemācījusi tiem atrast kukaiņšus, lai piepildītu mazo mādziņu. Iemācījusi arī piesargāties no šķietami omulīgi guļošā peļu junkura un rudās lapsas, kura dažkārt iznāk meža malā un uzglūn katrai dzīvībai — katram, kas tai garšo. Bet tagad cielaviņa var tā mierīgi pastaigāties, jo bērni vairs nav jāsargā.» Tā sākas Dainas Avotiņas romāns «Dzērvju svētība». Šķiet, putnu dzīves apraksts pirmajās rindiņās ir kā nenozīmīgs sākums, tomēr tā nav. Autore jau sākumā akcentē cilvēku vēlmi pēc mājām, ģimenes un bērniem.

«Ja cilvēks savu mūžu varētu tā vienā un tajā pašā ritmā nodzīvot, kā mainās gadalaiki, — zinot, kas nāks pēc katras pagājušās dienas, pēc pagājušā gada, pēc...

Bet nabaga cilvēks, lai cik gudrs būtu, lai kādās skolās gājis, nezina pat to, kas viņu

sagaida jau nākamajā mirklī. Cilvēks dzīvo ar cerību un ticību, ka ikviens nākamais mirklis un visa dzīve būs gaismas apstarota.»

Autore stāsta skaudru, bet patiesas cilvēku un dzimtās zemes mīlestības caurstrāvētu reālu cilvēku dzīvesstāstu. Lasot par galvenās varones Liļluka dzīves ceļu ar pašas bailu un vājuma sagādātajiem likteņa pavērsieniem, vairākkārt gribas iesaukties: nu pasaki taču, neļauj sevi noniecināt un pazemot. Un tomēr. Tā ir dzīve, kurā dzīvo daudzi ne tikai dēļ savas neuzdrīkstēšanās atklāt patiesību, bet arī aiz pārlieku lielas mīlestības, kuras dēļ var paciest visu. Rezultātā cilvēks cieš ne tikai no svešiem pāridarītājiem, bet arī no saviem tuvākajiem, kuri iestāstījuši sev citu stāstu, jo patiesais stāsts palicis nepateikts.

«Liļluka palūkojās debesīs uz dzērvēm.

Dzēves... Cik daudzus rudenus un pavasarus viņa ir uz tām lūkojusies! Reizumis vēlējusies lidot līdzī, bet viņai jau nebija spārnu. Viņas dvēselei spārni bija aizlūzuši, tālab viņa nespēja pacelties augšup, pāri savam vājumam. Dzēves atlidoja — viņa bija viena. Dzēves aizlidoja — viņa palika viena gaidīt ziemas salu.

Varbūt tieši šie drosmīgie ceļotāji putni ir atveduši viņas sētā trīs viņai tik tuvos cilvēkus?

Varbūt viņa vairs nebūs viena, nebūs tukšzieme?» Tā noslēdzas romāns, liekot lasītājam saprast, ka viss vēl nav zaudēts, ja vien...

BAZŪNE

Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas
bezmaksas avīzīte

Izdota Braila raksta nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.

Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā *Digitālā bibliotēka*

Tālrunis: 67522131

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Par publikācijām atbildīgi paši autori.